

Treball Fi de Grau

MENT, LENGUATGE i ACTES DE PARLA

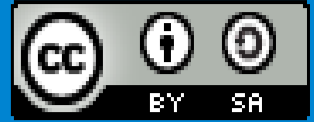
Àlex Giménez de la Prada
Ment, Llenguatge i Actes de Parla
Tutor: Jordi Tena-Sánchez

Sociologia
Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia
2014

MENT, LLENGUATGE I ACTES DE PARLA

Àlex Giménez de la Prada

1. PREGUNTES INICIALS

Com executem actes de parla? Quines són les regles que els formen? Quins són els mecanismes que permeten que siguem capaços d'executar-los?

2. METODOLOGIA

Per a trobar aquests mecanismes, **es realitza un anàlisi comparatiu entre la teoria dels actes de parla de John Searle i la teoria de la semàntica conceptual de Steven Pinker**. Utilitzem aquests dos autors perquè ambdós representen, des del nostre punt de vista, els màxims exponents en l'elaboració de la teoria dels actes de parla des de la pragmàtica lingüística (per part de John Searle) i en l'explicació que relaciona la ment i el llenguatge realitzat per Steven Pinker des de la psicologia cognitiva, teoria la qual desbanca, creiem, a la resta que intenten explicar el mateix fenomen ment-llenguatge (com la teoria de les 50.000 paraules, el determinisme lingüístic o la pragmàtica lingüística).

3. ARGUMENT

A. TEORIA DE LA SEMÀNTICA CONCEPTUAL

La ment humana disposa d'una infraestructura interna que Pinker anomena "llenguatge del pensament". Es defineix com **la capacitat de la ment per a representar gràficament els significats de les paraules**. El llenguatge convencional és la manifestació externa d'aquest "llenguatge del pensament". Però com "crea" aquests significats?

- La ment és capaç de diferenciar entre *objectes* en el món, de situar-los en el *temps* i l'*espai* i d'establir relacions *causals*.
- La forma que pren el "llenguatge del pensament" és el resultat dels efectes de l'evolució en l'espècie humana.
- Tanmateix, **la manera en com la ment entén aquests conceptes** (substància, temps, espai i causalitat) **no té res a veure amb les nostres definicions habituals**. De fet, el "llenguatge del pensament" segueix la seva pròpia lògica, i no només és independent del llenguatge extern sinó que, al permetre'l, aquest ve determinat per l'anterior.
- La ment distingeix entre objectes *comptables* (com un bolígraf, un mòbil, etc.) i *continus* (com el plàstic, la carn...); els situa en el temps en un interval de 3 segons (el present és una mica del passat i una mica del futur); els situa en l'espai tridimensional; i atribueix relacions causals a partir de veure "què/qui executa una força cap a què/qui".
- Al ser el resultat de l'evolució en l'espècie humana, aquestes capacitats de la ment són innates i les duem a terme de manera totalment inconscient, de la mateixa manera que parlem i pensem de manera completament automàtica i espontània i som capaços d'entendre'ns i de fer-nos explicar de moltes maneres diferents sense haver de pensar massa en com ho hem de fer.

B. TEORIA DELS ACTES DE PARLA

El llenguatge pren la forma d'un **fet institucional**. Hi ha molts fets institucionals (com el diner). El llenguatge és el més fonamental de tots ells. Tots els fets institucionals prenen aquesta forma: **X és com Y en contextos C**.

- Un conjunt d'ones i sons (X) corresponen a paraules amb sentit (Y) en una llengua (C).
- A les paraules lis atribuïm una **intenció**, que vol dir que el què expressem mitjançant el llenguatge es refereix a quelcom, o està dirigit a quelcom, essent aquest quelcom un afer o un estat de les coses en el món.
- Depenent de la nostra intenció (en el sentit d'abans) podem expressar diferents actes de parla (**asserccions, ordres, promeses, expressions i declaracions**). Són les diferents formes que pot prendre la intenció (suposant que és un acte de parla normal, és a dir, no un monòleg, ni un acudit, ni cap altra situació especial).
- En un acte de parla sempre ens estem **referint** a quelcom i **prediquem** alguna cosa sobre aquesta referència.

4. CONCLUSIONS I BIBLIOGRAFIA

- Gràcies a la capacitat de la ment per a representar coses la "Y" dins de la fórmula dels fets institucionals pot existir. **Podem expressar intencions, referències i predicacions de la manera en que ho fem gràcies als conceptes bàsics d'aquest "llenguatge del pensament"** (substància, espai, temps i causalitat).
- Els tipus d'actes de parla són diferents maneres en que es poden combinar els elements del "llenguatge del pensament".
- Pinker, S.: *El mundo de las palabras. Una introducción a la naturaleza humana*. Barcelona: Paidós (2007).
- Searle, J. (1969): *Actos de habla*. Madrid: Catedra (2009).
- Icones - Llicència Creative Commons 3.0 USA 'Iconic': <http://somerandomdude.com/work/iconic/>

RESUM EXECUTIU

Aquest treball realitza un anàlisi comparatiu entre la teoria dels actes de parla de John R. Searle (1969 i 1979) i la teoria de la semàntica conceptual de Steven Pinker (2007) amb la finalitat d'oferir una base explicativa a les regles que Searle va trobar en l'execució d'actes de parla. Dit d'una altra manera, aquest treball es centra en la troballa dels mecanismes mentals que permeten que puguem executar actes de parla tal i com Searle els expressa. El psicòleg cognitiu Steven Pinker analitza les particularitats del llenguatge i la manera en com l'aprenem en la nostra etapa infantil per tal de veure quins són aquests mecanismes que operen. Així, Pinker ens diu que la ment, enlloc d'aprendre les regles de les diferents llengües tal i com els lingüistes les han formulat, disposa de la seva pròpia caixa d'eines, anomenada "llenguatge del pensament", que consisteix en una infraestructura de la ment que permet el llenguatge tal i com el coneixem. Aquest "llenguatge del pensament" difereix completament del que nosaltres entenem pel llenguatge normal, i consisteix en el conjunt de capacitats de la ment per a representar gràficament els significats de les paraules (Pinker, 2007). Aquests significats es "creen" a partir de conceptes molt bàsics els quals la ment té en compte per a construir les experiències dels individus. Aquests conceptes -que, insistim, no tenen res a veure amb els mateixos conceptes que expressem amb el llenguatge normal- són el de *substància*, *temps*, *espai* i *causalitat* (Pinker, 2007). Gràcies a aquestes capacitats el llenguatge succeeix com a quelcom normal i espontani, sense que haguem de parar-nos a pensar constantment el que hem de dir i de la manera en que ho hem de dir. Aquesta capacitat per representar és l'element constituent del que Searle entén com 'fets institucionals'. El llenguatge és un fet institucional perquè el conjunt de sons i ones (X) representen paraules amb sentit (Y) en una llengua (C). Aquestes paraules amb sentit (Y) existeixen, en primer lloc, gràcies a la capacitat de la ment per a representar i, en segon lloc, s'expressen de la manera que ho fan gràcies a com el llenguatge del pensament entén els conceptes bàsics de substància, espai, temps i causalitat. Així, la semàntica conceptual permet explicar l'ús del llenguatge en el marc d'actes de parla.

INFORME

Índex

1. Introducció	3
2. La teoria dels actes de parla de Searle	3
3. Llenguatge i ment: la semàntica conceptual de Pinker	5
4. Conclusions	7
5. Bibliografia	8

1. Introducció

Aquest treball té la intenció d'esclarir com els individus executem actes de parla, quines són les regles que els formen, i quins són els mecanismes mentals que permeten que siguem capaços d'executar-los. Tals mecanismes tenen a veure amb el llenguatge en general, com l'aprenem, com som capaços d'utilitzar-lo, com creem noves paraules, com utilitzem les metàfores, i un llarg etcètera. En aquest treball partim de la teoria de dels actes de parla d'en John R. Searle sobre les regles que els conformen (quins són els elements que els constitueixen, quina és la seva estructura, quina taxonomia en treu, etc.). Veure'm, però, que l'anàlisi de Searle no serà suficient per a respondre a totes les preguntes. En concret, l'anàlisi de Searle no ens dirà quins són els mecanismes que seguim les persones per aprendre una llengua i per a dur a terme un acte de parla. Això és perquè Searle realitza un anàlisi dels actes de parla des de la pragmàtica lingüística, la branca de la lingüística que es dedica a estudiar com s'empra el llenguatge en un context i tenint en compte els coneixements i les expectatives dels que conversen. Per a intentar respondre com aquests actes de parla es poden executar ens hem de referir a la branca de la lingüística cognitiva, la qual estudia quina és la relació entre la cognició i el llenguatge. La finalitat d'aquest anàlisi és la d'establir un vincle explicatiu entre la teoria dels actes de parla i els mecanismes que permeten la seva execució.

Per a dur a terme tot això s'analitza, per una banda, els actes de parla de Searle a partir dels seus dos grans monogràfics on tracta el tema (1969 i 1979). Per a analitzar els mecanismes mentals que permeten el llenguatge ens basem en el monogràfic de Steven Pinker '*El mundo de las palabras*' (Pinker, 2007), establint constantment la relació entre ambdues teories.

Creiem que aquest treball és útil per a la sociologia atès que el llenguatge és la institució social bàsica que permet l'existència de la resta d'institucions¹.

2. La teoria dels actes de parla de Searle

Searle comença en mostrar l'estructura lògica que tenen els actes de parla. Aquests són un tipus de '*fets institucionals*' perquè segueixen la següent forma: 'X és com Y en contextos C' (Searle, 1969, 1979 i 1995). La X consisteix en un fet brut (físic, material), o inclús en un fet institucional anterior, que pot ser qualsevol cosa. La Y consisteix en una *funció* que X no té intrínsecament en ella mateixa. El fet de tenir una funció que X no posseeix pròpiament resulta en que adquireix un nou *estatus*, fet pel qual es diu que la Y atribueix una *funció d'estatus* a X. La característica d'aquesta funció d'estatus és que només pot existir gràcies al convenciment i l'acceptació col·lectiva per la qual aquesta atribució de funció d'estatus a X és vertadera. És una condició *si ne qua non*. Un exemple recurrent en Searle és el del diner. El diner és un fet institucional perquè té la mateixa forma lògica, a saber, que un tros de paper compost per certs materials (X) funciona

---

1 Aquí ens estem referint a la tesi de Searle referent a la ontologia d'allò social. Per a crear institucions, diu Searle, necessitem de la capacitat per representar, necessitat *si ne qua non* degut a l'estructura lògica que prenen els fets institucionals (X és com Y en contextos C). El llenguatge és el fet institucional més bàsic ja que permet tal representació (Searle, 1995).

com un bitllet de 10€ (Y) en a la zona euro (C) (Searle, 1995). És un fet institucional perquè no hi ha res en el tros de paper (X) que ens indiqui que allò és un bitllet amb un valor de 10€ (Y), sinó que és el convenciment de que tothom està d'acord en que això és un bitllet de 10€ el que permet que això sigui així. La Y li ha atribuït una funció d'estatus a la X perquè, gràcies al convenciment col·lectiu, la X ja no és només un tros de paper, sinó un bitllet de 10€.

En l'anàlisi dels actes de parla, Searle sosté que el llenguatge és un conjunt de sons (X) que corresponen a paraules amb sentit (Y) en un idioma (C). En el cas de que la X sigui un fet institucional previ, com per exemple el llenguatge mateix, permet que s'esdevinguin altres fets institucionals², com ara el fet de que certes emissions de paraules amb sentit (X) corresponguin a una promesa (Y) en C. I encara podríem allargar-ho més dient que aquesta promesa (X) es correspon a un contracte legal (Y) en C, etc.

Seguint el seu argument, Searle afirma que, en el context d'un acte de parla, qualsevol emissió de paraules amb sentit està constituïda per l'expressió d'una *ilocució* (Searle, 1969)³. La illocució és l'expressió de la *intenció* de l'agent, i com a tal és una segona funció d'estatus que se li suma al fet de que el conjunt de sons corresponguin a paraules amb sentit en una llengua. Segons el tipus d'ilocucions que podem expressar en un acte de parla, i considerant altres elements⁴, Searle realitza una taxonomia dels actes de parla en assertives (jo crec que *p*), imperatives (jo ordeno que *p*), promeses (jo prometo que *p*), expressives (jo expresso que *p*) i declaratives (jo declaro que *p*) (Searle, 1969 i 1979). Això vol dir que tots els actes de parla poden formular-se, com a mínim, sota un d'aquests tipus sempre i quan no estiguem referint-nos a formes especials com ara una representació teatral, un acudit, un monòleg, etc.

A les illocucions se li sumen dos elements bàsics més: les referències i les predicacions. Constitueixen el contingut específic que s'emmarca dins de la illocució. És la *p*, la qual està constituïda per les referències (allò que s'indica de manera específica i separat de la resta de coses en el món) i les predicacions (el contingut específic que està relacionat amb la referència) (Searle, 1969). Per exemple, si jo dic 'Ell és el meu professor' estic duent a terme un acte de parla que té la illocució d'una assertió; que té una referència destriada de la resta de coses en el món ('Ell', la persona); i que hi ha una predicació lligada a aquesta referència ('és el meu professor'). I tot això correspon a paraules amb sentit en català. Tots aquests elements fan dir a Searle que realitzar un acte de parla és una forma de conducta governada per regles, la qual té èxit si i només si el parlant és capaç de transmetre tots aquests elements esmentats i l'oient els entén (Searle, 1969 i 1979).

---

2 Aquests altres fets institucionals es succeeixen de forma iterada i de manera ascendent. Searle, primerament, diu que, encara que un fet institucional pot estar compostat per molts fets institucionals previs, en la base arriba un moment que la X deixa de ser un altre fet institucional per ser un fet brut, quelcom tangible i empíric. Tanmateix, més endavant Searle rectifica al trobar fets institucionals que, en la seva base, no tenen cap fet brut (com ara el mateix diner que no és or) (Searle, 1995 i 2006).

3 Aquí, Searle es desmarca de la posició d'Austin (1962) la qual dividia els actes de parla en locucionaris o illocucionaris. Això és degut a que Searle veu que en tot acte de parla s'està expressant una *intenció*, terme tècnic que expressa la capacitat de representació en virtut de la qual aquelles representacions són voluntàriament respecte quelcom, o estan dirigides a quelcom (Searle, 1995: 26). Searle va rebutjar la divisió d'Austin al no trobar cap acte de parla on no hi hagués cap expressió d'intenció (Searle, 1969). En aquest treball estem utilitzant sempre aquest significat.

4 Aquests altres elements que Searle té en compte i que nosaltres no desenvolupem per motius d'espai són l'indicador de força illocucionària, la *direction-of-fit* de la intencionalitat, i la sinceritat del parlant (Searle, 1979).

Com dèiem en la introducció, Searle analitza els actes de parla destriant-los de la resta de fets del món, emmarcat en els tipus d'anàlisi que s'efectuen des de la filosofia del llenguatge i la pragmàtica lingüística. Searle no té la pretensió d'explicar quins són els mecanismes mentals que permeten usar el llenguatge de tal manera que puguem executar actes de parla tal i com ell els analitza. Per tal de dotar a la teoria dels actes de parla d'una base explicativa, a continuació analitzem els mecanismes que permeten que puguem executar actes de parla sense ser-ne plenament conscients de com ho fem.

3. Llenguatge i ment: la teoria de la semàntica conceptual de Pinker

Steven Pinker és un psicòleg cognitiu que parteix de la idea que l'estudi del llenguatge ens dóna informació sobre com és la nostra naturalesa humana, a saber, informació sobre com està estructurada la ment i com funciona.

Una de les preguntes clau que intenta resoldre Pinker per saber com funciona la ment és com aprenem el llenguatge. Les teories habituals al respecte afirmen que els infants són capaços d'analitzar les regles sintàctiques i semàntiques de la seva llengua materna. L'infant no només memoritza les diverses expressions lingüístiques sinó que, a més, *entén* i *comprèn* les regles del llenguatge (Pinker, 2007). Tanmateix, considerar que els nens aprenen tals regles porta a problemes paradoxals -entre d'altres- que aquestes teories són incapaces de resoldre⁵. Certament, els parlants som *sensibles* a l'ús d'unes construccions lingüístiques a favor d'unes altres, doncs detectem perfectament quan una construcció lingüística ens sona rara, diferent o directament malament. Tanmateix, aquestes deteccions normalment no són ensenyades, i fins i tot han estat difícils d'ésser detectades pels mateixos lingüistes (Pinker, 2007: 114-115).

Pinker es desmarca d'aquestes teories i dissenya la seva pròpia, la qual anomena '*teoria de la semàntica conceptual*'. Aquesta teoria afirma que el llenguatge és només la manifestació externa d'una infraestructura mental que disposa d'un "llenguatge" propi que anomena *llenguatge del pensament* (Pinker, 2007). Aquest llenguatge del pensament és *la capacitat de la ment per a representar gràficament els significats de les paraules*, de tal manera que permet establir relacions entre diferents significats de manera gràfica. En concret, el llenguatge del pensament és capaç de realitzar el següent:

- És capaç de destriar un conjunt de conceptes bàsics de la resta (és a dir, és capaç de destriar objectes diferents en el món) (per tant, capaç de crear substantius a partir d'entreveure diferents *substàncies*).
- És capaç de relacionar aquests conceptes mitjançant criteris personals (és a dir, *no* objectius) (ho fa mitjançant els verbs).
- És capaç de realitzar una taxonomia d'entitats, les quals són fruit dels tipus de relacions entre els

---

5 Aquestes teories són la 'teoria de les 50.000 paraules', la 'teoria de la pragmàtica radical' i la 'teoria del determinisme lingüístic' -que no desenvolupem per motius d'espai-. Una d'aquestes paradoxes és que hi ha formes sintàcticament correctes que els infants no executen perquè sonen "rar", com ara dir, per exemple, 'Per la tarda jo vaig menjar'. No és que sigui sintàcticament incorrecte, sinó que ens sona com a estranya i no la diem, fet que és paradoxal si, tal i com afirmen aquestes teories, aprenem *les regles* de la llengua materna (Pinker, 2007: 51 i 60-61).

diferents objectes (per exemple, una taxonomia basada en un humà davant d'un no humà, d'un ser animat davant d'un inanimat, etc.).

- És capaç de tenir un conjunt de conceptes *espacials* que serveixin per a definir llocs, com ara les preposicions.
- És capaç d'establir una línia *temporal* que ordeni els successos.
- És capaç d'establir una família de relacions *causals*.
- I és capaç de concebre un objectiu, a més de que distingeix entre els mitjans i les finalitats (Pinker, 2007: 121 i 132).

I tot això *abans* d'emprar el llenguatge pròpiament. Així, el llenguatge del pensament és el mecanisme que permet que, mitjançant aquestes categories innates en la ment humana, el llenguatge sigui capaç d'expressar el que expressa i de la manera en què ho expressa. Aquí hi veiem un vincle clar amb els fets institucionals de Searle, doncs estem parlant del mecanisme que permet, per una banda, la *intenció* (veure nota 3), fet que permet la representació sobre fets i estats de les coses en el món. I per l'altra, *representar* funcions d'estatus, des del significat d'una paraula a partir de sons bruts fins un bitllet de 10€ en un tros de paper. A més a més, Pinker detecta que totes les llengües del món estudiades organitzen la seva semàntica i la seva sintaxis a partir d'aquestes categories (Pinker, 2007).

Seguint el seu argument, Pinker afirma que aquest llenguatge del pensament es redueix a la concepció que té la ment dels conceptes de *substància*, de *temps*, d'*espai* i de *causalitat*; i que, gràcies a aquests, els éssers humans expressem el llenguatge com l'expressem. Així, podem distingir entre paraules diferents que fan referència a coses diferents perquè la ment té la *capacitat* per distingir entre diferents substàncies, per situar-les en el temps i l'espai i per entreveure la seva relació amb altres substàncies⁶. Des d'aquest punt de vista, el llenguatge del pensament s'assembla als requisits *a priori* de Kant, significat dels quals els atribuïa a partir de les definicions lògiques dels mateixos. Pinker demostra que, contràriament del que deia Kant, aquests conceptes de la ment (que permeten el llenguatge i que l'estructuren) segueixen una lògica totalment diferent. La següent cita de l'autor és significativa:

“Aunque experimentamos el espacio como continuo y tridimensional, y el tiempo como continuo y que fluye inexorablemente, no hay nada tridimensional ni fluyente en las expresiones que el lenguaje emplea para referirse al espacio y al tiempo, unas expresiones que son tiras entrecortadas de sonidos. [...] [per exemple] los objetos se sitúan cerca o lejos; los sucesos, en el tiempo pasado o presente, sin nada que indique la medición exacta de una vara de medir yardas o un cronómetro [això últim era el que creia Kant]” (Pinker, 2007: 222).

Això és perquè la concepció del llenguatge del pensament ha estat sotmesa als diferents efectes de

---

⁶ Val a dir que aquest llenguatge del pensament no és un llenguatge en ell mateix, tal i com l'entendem en el context d'un acte de parla. Pinker aquí està fent referència a com està organitzada la infraestructura de la ment, fet que esclareix gràcies a l'anàlisi meticulós de les formes que pren el llenguatge. Els conceptes clau que detecta Pinker en el llenguatge del pensament no són, doncs, conceptes amb definicions, sinó meres capacitats innates de la ment que, a un nivell inferior, es tradueixen en comportaments neuronals (Pinker, 2007).

l'evolució humana. Quina és, doncs, la lògica d'aquests conceptes? Pel què fa a la substància, la ment és capaç de discernir entre un objecte comptable o un continu (per exemple, el fet de que això sigui un bolígraf [comptable] que estigui fet de plàstic [continu]). La ment tracta els objectes de manera esquemàtica, des de la perspectiva de la forma en que s'estenen per cada una de les tres dimensions de l'espai (Pinker, 2007: 244).

Succeeix el mateix amb el concepte de temps. Aquest no és experimentat de la manera en que l'expressa la física, sinó que es basa en un present que és una mica del passat recent i una mica del futur immediat, succeint això en un interval de 3 segons (Pinker, 2007: 257). I, alhora, el concepte de causalitat es concep per la ment com la detecció d'una <<dinàmica de la força>>, la qual relaciona dos objectes com si un exercís una força sobre l'altre. En definitiva, Pinker ens ve a dir que els conceptes que formen el llenguatge del pensament no estan basats en els mateixos conceptes que hem formulat des de la lògica sinó, més aviat, que tenen la base sobre les necessitats humanes fruit dels efectes adaptatius dels humans com a espècie.

La semàntica conceptual permet un últim mecanisme clau, a saber, el de la *metàfora conceptual*. La metàfora conceptual és el mecanisme que permet aprofitar analogies que s'han pogut fer en el passat (gràcies al llenguatge del pensament) i que permet, per una banda, l'emergència del pensament abstracte i, per l'altra, aprofitar vells vincles en noves situacions (Pinker, 2007). Això, des d'un nivell inferior, es tradueix com la reutilització de certes connexions neuronals a noves situacions, fet que sembla ser producte de l'evolució humana (Pinker, 2007). Com esmentem a continuació, tot aquest material permet l'execució dels actes de parla tal i com els analitza Searle.

4. Conclusions

Hem vist l'anàlisi que dur a terme Searle dels actes de parla des de la pragmàtica lingüística i la filosofia del llenguatge, veient l'estructura lògica dels actes de parla. Per tal de dotar d'una base explicativa a per què executem així els actes de parla, hem recorregut al treball del psicòleg cognitiu Steven Pinker per tal de veure què ens pot dir el llenguatge de la nostra ment. Hem vist com Pinker fa la distinció entre pensament i llenguatge, mostrant com el llenguatge és possible gràcies a l'existència d'un llenguatge del pensament previ que el permet. L'anàlisi d'aquest llenguatge del pensament ha permès veure com les categories que el conformen són totalment diferents de les definicions que ofereix la física i la lògica. Més aviat, aquestes categories -substància, temps, espai i causalitat- entenen la realitat "a la seva manera", essent el llenguatge el producte d'aquests conceptes. La semàntica conceptual -sintetitzada, principalment, pel que ell anomena com el llenguatge del pensament- és universal, i totes les llengües, de maneres totalment diferent, es basen en ell perquè es troben en l'ésser humà degut a les adaptacions que l'evolució ha fet en ell. Finalment, Pinker recórrer a la metàfora conceptual per a explicar com la ment humana és capaç d'aprofitar analogies de manera que permeten la comprensió abstracta i l'explicació de noves situacions a partir de vincles preestablerts.

Tots aquests mecanismes mentals permeten explicar els actes de parla. En primer lloc, hem vist com la semàntica conceptual pot explicar la intenció en els humans, i com aquesta és expressada a través del

llenguatge. En segon lloc, hem vist com el llenguatge mateix, entès com a fet institucional, pot existir també gràcies al mecanisme que ens permet de representar coses gràficament (i, de la mateixa manera, totes les iteracions que puguin haver). I en tercer lloc, la semàntica conceptual permet explicar com destriem les referències en el món i com les unim amb les predicacions, fet que es veu gràcies a la concepció que té la ment dels conceptes de substància, espai, temps i causalitat. Al ser el resultat de l'evolució en l'espècie humana, aquestes capacitats de la ment són innates i les duem a terme de manera totalment inconscient, de la mateixa manera que parlem i pensem de manera completament automàtica i espontània i som capaços d'entendre'ns i de fer-nos explicar de moltes maneres diferents sense haver de pensar massa en com ho hem de fer.

5. Bibliografia

Austin, J. (1962): *Cómo hacer cosas con palabras*. Barcelona: Paidós (1971).

Pinker, S.: *El mundo de las palabras. Una introducción a la naturaleza humana*. Barcelona: Paidós (2007).

Searle, J. (1969): *Actos de habla*. Madrid: Catedra (2009).

-(1979): *Expression and meaning: studies in the theory of speech acts*. Cambridge: Cambridge University Press (1985).

-(1995): *La construcción de la realidad social*. Barcelona: Espasa Libros (2012).

-(2006): "Los principios básicos de la ontología social" a Noguera, J. *Teoría sociológica analítica*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas, pp. 63-85 (2010).